

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Інститут людини

ЗАТВЕРДЖЕНО
Приймальною комісією
Протокол №4 від 29.01.2018 р.
Голова Приймальної комісії
В. О. Огнев'юк

Програма
фахового випробування

ОР:	Другий (магістерський) рівень
Галузь:	23 Соціальна робота
Спеціальність:	231 Соціальна робота
Спеціалізація :	Соціальна робота
На базі:	ОР «Бакалавр»

ПОГОДЖЕНО
Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи

 О.Б. Жильцов

РОЗГЛЯНУТО І ЗАТВЕРДЖЕНО
на засіданні кафедри соціальної
педагогіки та соціальної роботи
Протокол № 1 від 12 січня 2018 р.
Зав. кафедри Т.Г. Веретенко

Київ – 2018

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Відповідно до Правил прийому до Київського університету імені Бориса Грінченка абітурієнти при вступі на навчання за другим (магістерським) рівнем на основі базової вищої освіти проходять фахове випробування.

Мета: визначити глибину знань з обраної спеціальності, професійні вміння і навички в обсязі базової вищої освіти.

Дисципліни: теорія соціальної роботи, генеза соціальної роботи, технології соціальної роботи, соціальна політика в Україні.

Форма проведення – усно.

Кількість питань у білеті – 3.

Тривалість підготовки – 20 хв.

Оцінювання: максимально 200 балів.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ВСТУПНИКІВ

Кількість балів (max - 200)	Критерії
180 – 200	Виставляється за глибокі знання навчального матеріалу, що міститься в основних і додаткових рекомендованих джерелах; вміння аналізувати явища, які вивчаються, у їхньому взаємозв'язку і розвитку, чітко і лаконічно; логічно і послідовно відповідати на поставлені запитання; вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних задач.
160 – 179	Виставляється за ґрунтовні знання навчального матеріалу, аргументовані відповіді на поставлені запитання; вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язування практичних задач.
140 – 159	Виставляється за міцні знання навчального матеріалу, аргументовані відповіді на поставлені запитання, які, однак, містять певні неточності; вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних задач.
120 – 139	Виставляється за посередні знання навчального матеріалу, мало аргументовані відповіді, слабе застосування теоретичних положень при розв'язанні практичних задач.
100 – 119	Виставляється за слабкі знання навчального матеріалу, неточні або мало аргументовані відповіді, з порушенням послідовності його викладання, за слабе застосування теоретичних положень при розв'язанні практичних задач.
1 – 99	Виставляється за незнання значної частини навчального матеріалу, істотні помилки у відповідях на запитання, невміння орієнтуватися під час розв'язання практичних задач, незнання основних фундаментальних положень.

ТЕОРІЯ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ

Сутність поняття «соціальна робота». Взаємозв'язок соціальної політики і соціальної роботи. Предмет та завдання соціальної роботи. Змістова характеристика соціальної роботи. Закономірності, функції соціальної роботи. Принципи соціальної роботи. Соціальна робота в системі наук. Соціальна робота як вид професійної діяльності. Зміст соціальної роботи як навчальної дисципліни. Поняття тезаурусу соціальної роботи. Групи понять і категорій соціальної роботи. Запозичені поняття та категорії соціальної роботи. Зміст загальних понять і категорій соціальної роботи. Характеристика специфічних понять і категорій соціальної роботи. Характеристика категорій клієнтів соціальної роботи. Суб'єкти соціальної роботи. Структура соціальної роботи. Класифікація суб'єктів соціальної роботи. Рівні соціальної роботи. Ресурси та ресурсне забезпечення соціальної роботи. Сутність поняття «теорія соціальної роботи». Класифікація теорій соціальної роботи. Психологічні теорії соціальної роботи. Соціологічні теорії соціальної роботи. Комплексні теорії соціальної роботи. Взаємозв'язок теорії і практики соціальної роботи. Психодинамічна теорія соціальної роботи. Біхевіористсько-когнітивна теорія соціальної роботи. Гуманістично-екзистенційна теорія соціальної роботи. Системна теорія соціальної роботи. Екологічна теорія соціальної роботи. Використання у соціальній роботі теорії ролей. Соціально-радикальна теорія соціальної роботи. Кризове втручання. Методи кризового втручання. Зосереджена на завданні теорія соціальної роботи. Сімейна терапія. Напрями сімейної терапії. Психосоціальна терапія. Соціально-педагогічна теорія соціальної роботи. Компоненти соціально-педагогічної теорії соціальної роботи.

ГЕНЕЗА СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ

Виховання та соціальна підтримка дітей у стародавніх слов'ян. Вплив Хрещення Русі на характер, форми допомоги та підтримки різних категорій населення. Основні форми княжої благодійності. Церковно-монастирська система благодійності. Традиції соціальної підтримки нужденних за часів козацтва. Виникнення приватної благодійності. Соціальна діяльність братств. Початок утвердження державно-адміністративних підходів до суспільної та приватної опіки. Сільська громада як осередок соціального захисту нужденних. Форми соціальної підтримки вразливих верств населення у сільській громаді. Утвердження державно-адміністративних підходів до суспільної та приватної опіки. Створення системи громадської опіки, приказів громадської опіки. Започаткування адресної допомоги нужденним. Соціальна підтримка дітей в освітній діяльності земств. Педагогічна спрямованість діяльності земських установ у сфері громадської опіки. Започаткування соціальної підтримки дітей та підлітків, схильних до правопорушень у діяльності земств. Характеристика соціальної роботи в установах соціальної підтримки дітей, позбавлених батьківського піклування. Роль дитячих майданчиків, дитячих колоній у вирішенні проблеми дитячої безпритульності. Соціальна компонента у діяльності С. Шацького, А. Макаренка. Становлення та розвиток системи інтернатних закладів.

Діяльність тимчасового науково-дослідного колективу «Школа-мікрорайон». Етапи розвитку соціальної роботи в Україні. Започаткування підготовки соціальних робітників в Україні. Соціокультурні та економічні чинники розвитку соціальної роботи в Україні. Генеза центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді. Роль дитячих та неурядових організацій у розвитку соціальної роботи.

ТЕХНОЛОГІЇ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ

Сутність технологій соціальної терапії. Базові технології соціальної роботи. Основні форми взаємодії соціального працівника зі ЗМІ. Роль та місце психологічних методів в технологіях соціальної роботи. Роль та місце соціологічних методів в технологіях соціальної роботи. Технологія організації роботи бригади вуличних соціальних працівників. Сутність поняття «організаційні форми соціальної роботи». Ознаки, за якими можна класифікувати організаційні форми соціальної роботи. Роль та місце діагностики в технологіях соціальної роботи. Переваги форм вуличної соціальної роботи. Специфіка диспуту та дискусії. Зміст технологій соціальної паспортизації. Наведіть приклади соціальних паспортів. Переваги групових форм роботи у вирішенні проблем соціальної роботи. Визначте умови ефективного застосування гри та ігрових технік в соціальній роботі. Розкрийте зміст технологій соціальної профілактики. Наведіть приклади організаційних форм роботи профілактичного спрямування. Зміст основних стратегій профілактичної роботи. Розробіть зміст та структуру роботи семінару для волонтерів. Розробіть тематику профілактичних бесід для різних категорій клієнтів. Розробіть тематику диспутів соціального спрямування. Розробіть структуру і зміст одного диспуту на соціальну тему. Розробіть зміст та опишіть методику проведення однієї масової, комплексної вуличної форми соціальної роботи. Розробіть зміст та опишіть методику проведення одного заняття профілактичної спрямованості. Розробіть тематику профілактичних бесід. Розкрийте зміст однієї бесіди. Розробіть перелік організаційних форм роботи для реабілітаційного центру. Розробіть зміст вуличної ігротеки. Наведіть приклади кількох ігор.

СОЦІАЛЬНА ПОЛІТИКА В УКРАЇНІ

Соціальна політика: об'єкти, суб'єкти, зміст, мета і функції. Правова та інституційна база соціальної політики. Фінансування та умови реалізації соціальної політики. Принципи реалізації соціальної політики. Сучасні проблеми соціального захисту в розвинених країнах світу і шляхи їх розв'язання. Основні поняття та види соціального страхування. Класифікація держав загального добробуту. Моделі держави загального добробуту. Держава загального добробуту в Україні. Система соціальної політики в Україні. Нормативно-правове регулювання соціальної політики в Україні. Взаємодія соціальної роботи та молодіжної політики в Україні. Діяльність суб'єктів молодіжної політики. Реалізація соціальної політики ООН в Україні. Соціальна політика СОТ щодо України. Міжнародна організація праці та її вплив на соціальну політику в Україні. Молодіжна політика як складова соціальної політики в Україні. Основні функції державної

молодіжної політики. Сутність, особливості та основні напрямки державної молодіжної політики в Україні.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Актуальні проблеми соціальної політики України : навч. посіб. / [А.О. Ярошенко, Н. Б. Отрешко, Л. А. Литва та ін.] ; [за заг. ред. А.О. Ярошенко]. – К. : Видавництво НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2012. – 222с.
2. Вайнола Р. Х. Технологізація соціально-педагогічної роботи: теорія та практика : навч. посіб. / Вайнола Р. Х. ; [за ред. С. О. Сисоевої]. – К. : НПУ імені М. П. Драгоманова, 2008. – 134 с.
3. Енциклопедія для фахівців соціальної сфери / [за ред. І. Д. Зверєвої]. – К.-Симферопіль : Універсум, 2013. – 536с.
4. Загальнообов'язкове державне соціальне страхування та пенсійне забезпечення: у цифрах і фактах. – К. : Міністерство праці та соціальної політики України; Пенсійний фонд України, 2002. – 45 с.
5. Іванова О. Л. Соціальна політика: теоретичні аспекти / Іванова О. Л. – К. : Академія, 2003. – 107 с.
6. Лукашевич М. П. Соціальна робота: теорія і практика : навч. посіб. / М.П Лукашевич, Т. В. Семигіна. – [2-е вид.]. – К. : Каравела, 2014. – 368 с.
7. Поліщук В. А. Історія соціальної педагогіки та соціальної роботи : курс лекцій / В.А. Поліщук, О.І. Янкович. – Тернопіль : ТДПУ, 2009. – 256 с.
8. Насильство щодо дітей в Україні. Всеукраїнське опитування громадської думки» / [Т. В. Журавель, В. П. Лютий, С. І. Павлиш та ін.] / [за ред. С. І. Павлиш, Т. В. Журавель]. – К. : ФОП Клименко, 2015. – 146с.
9. Профілактика ВІЛ та ризикованої поведінки серед неповнолітніх, які перебувають у конфлікті із законом : навч.-метод. посіб. / Журавель Т. В., Лях Т. Л., Спіріна Т. П., Тимошенко Н. Є. та ін.; [за ред. Т. В. Журавель]. – К.: ТОВ «ОБНОВА КОМПАНІ», 2015. – 184 с.
10. Сходинки здоров'я для батьків : просвітницько-профілактична тренінгова програма : навч.-метод. посіб. [для фахівців соціальної сфери щодо проведення просвітницько-профілактичних занять за програмою «Сходинки» з батьками/опікунами підлітків, які перебувають у конфлікті з законом] / Т. Г. Веретенко, Т. В. Журавель, Т. Л. Лях, Ю. В. Пилипас, Т. П. Спіріна, Н. Є. Тимошенко; [за ред. Т. Л. Лях]. – К. : ТОВ «Видавничий дім «Калита», 2015. – 156 с.
11. Сейко Н. А. Добродійність у сфері освіти України (XIX – поч. XX ст.): Київський учбовий округ: монографія / Наталя Сейко. – Житомир : Вид-во ЖДУ імені Івана Франка, 2006. – 448 с.
12. Соціальна робота : навч. посіб. / К. М. Левківський, В. Л. Кулініченко, В. Є. Слушаєва та ін. – К. : НТУУ «КПІ», 2011. – 372 с.
13. Соціальна робота в громаді м. Києва: інтегрований підхід : метод. реком. / О. В. Безпалько, І. Д. Зверєва, З. П. Кияниця, Ж. В. Петрочко – К., 2011. – 72 с.
14. Соціальна робота в Україні : навч. посіб. / І. Д. Зверєва, О. В. Безпалько, С. Я. Харченко ; [за заг. ред. І.Д. Зверєвої, Г.М. Лактіонової]. – К. : Наук. світ, 2003. – 233 с.

15. Соціальна робота: теорії та методи соціальної роботи : у 3-х ч. / Бойко А. М., Бондаренко Н. Б., Брижувата О. С. ; [за ред. Т. В. Семігіної, І. М. Григи]. – К. : ВД „Києво-Могилянська Академія”, 2004. – Ч. 2. – 224 с.
16. Теорії і методи соціальної роботи : підручник для студ. вищ. навч. закладів / [за ред. Т. В. Семігіної, І. І. Миговича]. – [3-є вид.]– К. : Академвидав, 2012. – 328 с.
17. Тимошенко Н. Є. Вступ до спеціальності: соціальна робота. Модуль 2 : навч. посіб. / Тимошенко Н. Є. – К. : Київськ. ун-т імені Бориса Грінченка, 2014. – 245 с.